

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 21 (1804) 1992 m. birželio mėn. 2 d.

XXXVII METAI

Melbourne

Sekminės - Šventosios Dvasios Atsiuntimas

Kai atėjo Sekminių diena, visi buvo kartu vienoje vietoje, o atsitiko, kad staiga pasigirdo ūžesys iš dangaus, it smarkaus vėjo pūtimas, ir pripildė visą namą, kur jie radosi. Jiems pasirodė pasisklaidę tarsi ugnies liežuviai ir nužengė ant kiekvieno jų. Visi tapo pilni Šv. Dvasios ir ėmė kalbėti kitomis kalbomis, pagal tai, kaip Dvasia jiems davė prabilti. (Apaštalų Darbai).

Ateik, Šventoji Dvasia, ir atnaujink žemės veidą!

Siemet, Sekminių dieną Bažnyčia su ypatinga dvasine jėga ir pasitikėjimu šaukėsi Šventosios Dvasios, Viešpaties Gaivintojo, pagalbos. Minint šešiolikos šimtmečių sukaktį nuo I Konstantinopolio susirinkimo, kuris aptarė ir suformulavo Dievo apreikštąjį mokslą apie Šventąją Dvasią, popiežius Jonas Paulius į Romą sukviė viso pasaulio vyskupų konferencijų atstovus. Šio susirinkimo tikslas buvo vieningoje maldoje išreikšti bendrą, nekintantį Bažnyčios tikėjimą į Šventąją Dvasią tais pačiais žodžiais, kuriuos nustatė pirmųjų amžių Bažnyčia pasiremama Jėzaus Kristaus ir jo apaštalų mokymu, žodžiais, kuriuos mes ir šiandien kartojame, dalyvaudami Eucharistijoje: „Tikiu į Šventąją Dvasią, Viešpatį Gaivintoją, kylančią iš Tėvo ir Sūnaus, su Tėvu ir Sūnumi garbinamą bei šlovinamą, kalbėjusią per pranašus.“

Iškilmingose šv. Mišiose, kurias popiežiaus vardu Šv. Petro bazilikoje aukojo Kardinolų kolegijos dekanas kardinolas Confalonieri, aplink altorių telkėsi apie 300 vyskupų, atstovaujančių visiems penkiems kontinentams ir apie 80-čiai įvairių kraštų. Jų tarpe buvo ir Lietuvos vyskupų atstovai: Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų apaštalinis administratorius vyskupas Liudas Povilonis ir

Panevėžio vyskupijos apaštalinis administratorius vysk. Romualdas Krikščiūnas. Užsienio lietuviams čia atstovavo kiti du lietuviai vyskupai: Vakarų Europos lietuvių vyskupas Antanas Deksnys ir artimas popiežiaus bendradarbis vyskupas Paulius Marcinkus.

Dėl ligos negalėdamas pats vadovauti šiom pamaldom, popiežius Jonas Paulius II po Evangelijos iš savo darbo kambario per radiją kreipėsi į šią didžiulę viso pasaulio vyskupų, kunigų ir pasauliečių asamblėją, susirinkusią didžiausioje pasaulio šventovėje. Per ją kreipėsi ir į visą krikščioniškąjį pasaulį, kviesdamas atrasti bendrą apaštalų ir Bažnyčios Tėvų tikėjimą Šventosios Dvasios šviesoje ir meilėje.

Šv. Tėvas su nuoširdžiu džiaugsmu sveikino iš Turkijos atvykusią Konstantinopolio stačiatikių Bažnyčios delegaciją, vadovaujamą metropolito Damaskinos. Ta pačia proga popiežius priminė, kad Sekminių dieną taip pat ir Konstantinopolyje vyksta I Konstantinopolio susirinkimo sukakties iškilmingas minėjimas, kuriame dalyvauja Romos katalikų Bažnyčios delegacija, vadovaujama kardinolo de Fuerstenberg.

Tą patį apaštalų ir Bažnyčios Tėvų mokslą - kalbėjo Šv. Tėvas, - tą patį mokslą, kuri

Konstantinopolio susirinkimas iškilmingai išpažino ir paskelbė 381 metais, mes šiandien, susirinkę šioje Sv. Petro bazilikoje, vienybėje su mūsų broliais, kurie tą pačią sukaktį iškilmingai mini Konstantinopolio patriarchato katedroje, šiais 1981 metais trokštame išpažinti su ta pačia jėga ir tuo pačiu grynumu, kaip ji išpažino ir paskelbė prieš 16 šimtmečių Visuotinis Bažnyčios susirinkimas Konstantinopolyje ...

Jonas Paulius II ilgiau kalbėjo apie neatidėliotą krikščionių vienybės reikalą. Praslinkus beveik dviem tūkstančiam metų, netrokštame nieko kito, kaip tik pasilikti ištikimi Šventajai Dvasiai, kaip jai pasiliko ištikimi Kristaus apaštalai po pirmųjų Sekminių. Trokštame pasilikti Šventojoje Dvasioje ir niekada nuo jos neatsiskirti.

Po pirmųjų Sekminių gimstanti Bažnyčia išėjo į pasaulį. Apaštalai, kupini Šventosios Dvasios, ėjo tarp žmonių, skelbdami prisikėlimą, išsivadavimą iš nuodėmės bei mirties vergijos. Baigdamas Jonas Paulius II kalbėjo:

- Mes esame įpėdiniai tų apaštalų, kurie pirmųjų Sekminių dieną gavo Šventąją Dvasią ... Turime ir mes eiti į pasaulį, pilnai suprastdami savo atsakomybę dėl tos Dievo Dovanos, kurią Bažnyčia turi perduoti žmonijai .... Turime eiti į
(Nukelta į 2 p s l.)

„Nepaliksiu jūsų našlaičiais“

Lietuvoje leidžiamas žurnalas „Katalikų Pasaulis“, vertindamas tautoje vykstanti atgimimą teigia, kad „labai greit nusipurtėme pseudoistorijos, bet labai pamažu nusikratome pseudoreligijos. Dvasinis - moralinis atsinaujinimas toli gražu neprilygsta tautoje besireiškiančiam tautinės samonės atbudimui. „Žurnalas, nurodęs to trūkumo priežastis, kviečia visus tikinčiuosius „prašyti Dievo, kad Tiesos ir Meilės dvasia galingai apšviestų tautos protą ir krikščioniška meile uždegtų jos širdį; kad Išminties Dvasia vestų tautą tiesos keliu ir padėtų išvengti skaudžių klaidų.“ („Kat. pasaulis“, 1989 m. Nr. 8)

Autentiško atsinaujinimo esame reikalingi ir mes išeivijoje. Sekuliaristinė dvasia, puoselėjanti materializmą ir hedonizmą, slopina mūsų dvasinį gyvenimą, migdo sąžinę, ardo šeimas, silpnina visuomeninę veiklą.

Mūsų lietuviškos parapijos ir ideologinės organizacijos yra krikščioniškų ir lietuviškų vertybių saugotojos ir puoselėtojos, bet kad jos suprastų „laiko ženklus“ ir pajęgtų atsisakyti to, kas vakar buvo naudinga, o šiandien neefektinga, jos yra reikalingos nuolatinio atsinaujinimo ir persiorientavimo.

Šį autentišką asmeninį ir bendruomeninį atsinaujinimą galime atsiekti tik su Šventosios Dvasios pagalba, kurią Kristus pradžioje ir davė Bažnyčiai - krikščionių bendruomenei per pirmąsias Sekmines, o mums, kaip individams, per krikšto ir sutvirtinimo sakramentus.

„Nepaliksiu Jūsų našlaičiais ... aš prašysiu Tėvą, kad jis duotų kitą globėją - Tiesos Dvasią, kuri liks su Jumis per amžius.“ (Jon. 14:16-18)

Tiesos dvasią gavome, bet labai mažai naudojames jos pagalba. Daugeliui mūsų ji yra lyg paslėpta, pelenais apnešta žarija, kuriai reikia stipraus vėjo pūstelėjimo pelenams prasklaidyti ir prigėsusią ugnį vėl atgaivinti. Todėl turime nuoširdžiai ir pasitinkinčiai malda nužerti ir sielos pelenus - abejingumą dvasinėms vertybėms ir su Šventąja Dvasia bei Sekminių dovanomis vėl atnaujinti savo gyvenimą.

Paulius A. Baltakis
Išėivijos Vyskupas

Lietuvių ir rusų delegacijos pasikeitė r a t i f i k a v i m o dokumentais

Lietuvių ir rusų vyriausybines delegacijos Vilniuje pasikeitė Lietuvos ir Rusijos tarpvalstybinius santykius reguliuojančios sutarties ratifikavimo dokumentais, kuriais abi šalys viena kitą pripažįsta suverene valstybe. Ratifikuotomis sutartimis Lietuva ir Rusija formaliai taip pat užmezga tarpusavio diplomatinis santykius. Po kelių mėnesių Rusija įkurs savo ambasadą Vilniuje, o Lietuva savo ambasadą Maskvoje, kur jau nuo seniau veikė Lietuvos diplomatinė misija. „Mes visuomet solidarizavomės su demokratine Rusija“, pasakė pirmininkas Vytautas Landsbergis per susitikimą
(Nukelta į 3 p s l.)

PO SIBIRO KATORGOS VĒL ŠVIEČIA TĒVYNĒJE

Sovietinei armijai bebaigiant antrą kart okupuoti Lietuvą, Bernardas Brazdžionis, traukdamasis nuo nelaisvės į Vakarus, parašė eilėraštį-maldą „Be motinos Tėvynės“.

Pavargo mūšų kojos, pavargo mūšų širdys

Be Nemuno pakrančių, be tėviškės kelių,

Kaip paukščius be pastogės

Tu glauski mus ir šildyk

Ir širdžiai negailėki ramybės spindulių.

Malda sudėta keturiasdešimt penktųjų sausių, o už gerų metų, kai laukuose čėžėjo dalgiai, kirsdami mūšų darbščiuųjų ūkininkų prakaitu subrandintą duonėlę, kunigas Vladislovas Požela užkaltame vagone buvo tremiamas į katorgą. Vežė už tai, kad griežtai atsakė talkininkauti KGB budeliškoms užmačioms, kad mylėjo gimtąją žemę ir jos žmones. Kai poetas rašo eilėraštį, jis nežino, kas ir kada jo posmus skaitys. apie ką tik paminėtą Brazdžionio maldą ilgai nežinojo ir Vladislovas Požela. Tačiau dešimt metų, šaldamas ir alkdamas, niekinamas ir žeminamas Vorkutos lageriuose, kunigas meldėsi už tėvų žemę, atsidūrusią baisiojo tirono naguose.

Šį pavasarį, žydint jazminams, sukaks penkiasdešimt penkeri metai, kai Vladislovą Poželą į kunigus pašventino arkivyskupas Juozapas Skvireckas, savo laiku į lietuvių kalbą išvertęs Senąjį ir Naująjį Testamentus. Jau kiek kartų jaunamartės vyšnios šoko pavasarinį šokį, kiek kartų iš sielvarto gelto klevai, tačiau Vladislovas Požela, lyg šviesų sapną visada prisimena tas vietas, kuriose jam teko dirbti. Daug metų Dievo žodį jis skleidė Šiaulių padangėje. 1938-aisiais, dar nenutirpus sniegui, šv. Jurgio parapijoje ėmė dirbti vikaru, buvo tuometinės prekybos ir amatų mokyklos kapelionas. Hitlerinės okupacijos metais paskirtas kalėjimo kapelionu, kiek įmanydamas gelbėjo už storų mūro sienų kenčiančius ir be kaltės myriop pasmerktus nelaiminguosius, kai kuriems padėdamas net pabėgti. Vėliau - Meškuičių parapija. Grįžęs iš lagerių, Požela klebonavo Aukštėlėje. Buvo šv. Jurgio parapijos altaristu. Net devyniolika metų dirbta Skirsnemunėje.

Tai - tik sausi anketiniai duomenys. Tačiau kas į kokias knygas surašys tą šviesą ir gerumą, kuriuos iš savo širdies spinduliuoja šis kuklus ir taurus žmogus, krikštijantis ir tuokiantis, laidojantis ir guodžiantis kitus?

Apie gyvenimą lagery, o po to (jau laisvėje) patirtą kagėbistų persekiojimą ir šlykštų šmeižtą spaudoje V. Požela atsiminti

nebenori. Atleidęs fiziniams ir moraliniams savo kankintojams ir už juos pasimeldęs, jis kur kas mieliau prisimena kunigavimą prieškariniuose Šiauliuose.

Zodis po žodžio kunigas papasakojo, jog pas šviešaus atminimo gerbiamus ponus Stanislavą ir Kazimierą Venclauskius kalėdų metu visada būdavo ruošiami pietūs, jog pati ponia Venclauskienė buvusi labai pamaldi moteris.

Kunigas Justinas Lapis prieš karą buvo savivaldybės šv. Vincento draugijos vedėjas. Draugija rėmė neturtinguosius - išlaikė penkis vaikų darželius. Ponia Venclauskienė jam talkininkavo - labdaros tikslais ruošdavo loterijas.

Justinas Lapis suteikė paskutinį patepimą advokatai Kazimierui Venclauskiui, nors pastarasis ir buvo kairiųjų pažiūrų. Tiesa, dėl to, prisimena kunigas Požela, Lapis pirmiausia atsiklausęs arkivyskupo. Gavęs atsakymą: Venclauskis prieš religiją neveikė, toleravo tikinčiuosius, gražiai priimdavo kalėdotojus, todėl mirštančiajam paskutinį patepimą duoti galima. Advokatai mirus, jį palaidoti Lapis įpareigojo Vladislovą Poželą. Kapinėse, padėjus karstą prie duobės, nelabai šiltą vasario dieną oratoriai atsisveikinimo kalbas režė net dvi valandas. Vienas jų nustebęs sušuko: „Jūs tik pažiūrėkite, ką jūs matote: šalia Venclauskio - kunigas!“ Taip, Venclauskis į amžinybę iškeliauvo su Dievo palaima.

Šiandien Vladislovas Požela klebonauja Kužių parapijoje. Jį aplankius darbo kabinete, dažnai rasi žmonių, atsinešusių savo rūpesčius ir bėdas. Nuolat skamba ir telefonas. Visus parapijiečius kunigas išklauso. Ir niekas iš jo neišeina nenuramintas ar nepagelbėtas.

Man prisiminė be galo karšta praėjusiųjų metų liepos dvidešimt septintoji, kai buvo šventinamas atstatytas kryžius pokario metais išblaškytame Svendrių kaime. Preš tai Kužių kapinaitėse buvo aplankytas ir pašventintas kiekvienas kapas, prigludęs švendriškį. Saulė deginte degino, bet, nepaisydamas garbaus amžiaus ir nuovargio, klebonas, atlikęs dideles apeigas kapinėse, šventino kryžių ir Svendrių kaime. Vietiniai žemdirbiai džiaugėsi: pamokslą sakė jų numylėtas kunigas!

...O žmonės net iš kitų parapijų važiuoja į Kužius, kad savo nuodėmes išpažintų Vladislovui Poželai, kad iš jo rankų priimtų šventąją komuniją. Nori iš jo lūpų išgirsti nuoširdų pamokslą.

Šiandien, kai tenka riedėti Kuršėnų kryptimi ar grįžti tuo pačiu keliu atgal, pamatęs pro autobuso langą dabar kuklios Kužių

bažnytelės bokštą, pajuntu, jog niekaip negaliu nugalėti pagundos dar kartelį pasibelsti i tokio artimo žmogaus - klebono duris.

...Kunigas Vladislovas Požela be galo šnekus ir mėgstantis humorą žmogus. Tačiau tą sykį, man pas jį atvažiavus su šeima, klebonas buvo susimąstęs, nešnekus. Į mano pateiktus klausimus atsakinėjo kažko susirūpinęs, nenoriai. O paaiškėjo štai kas: kitą dieną jis turėjo skaudžias laidotuves - į paskutinę kelionę reikėjo palydėti autoavarijoje žuvusius du jaunus žmones - tėvą ir sūnelį.

- Kaip nuraminti nelaimės prislėgtus artimuosius? - Tyliai prabilo kunigas. - Ką pasakyti per pamokslą? Kur rasti tinkamus žodžius?

Požela, pakėlęs į mus liūdnas akis, nutilo. Jau rengdamasis namo, dar sykį perskaičiau lininėje juostoje, dovanotoje klebonui jo kunigystės 50-mečio proga, jaustus žodžius: „Tu est sacerdos in aeternum) („Tu esi kunigas per amžius“). Esi. Todėl taip reikalingus žodžius būtinai rasi ir dabar, nes iš Tavo širdies spinduliuoja didelė šviesa.

Juozas Sabaliauskas

Ateik, Šventoji Dvasia, ir atnaujink žemės veidą!

(Atkelta iš 1 p s l.)

šiuolaikinį pasauli ir dar uoliau, dar ryštingiau skleisti jame Šventosios Dvasios dovanas: Ateik, Šventoji Dvasia, ir atnaujink žemės veidą!

Sv. Mišių pabaigoje popiežius Jonas Paulius II išėjo į vidinį Sv. Petro bazilikos balkoną, kuris yra centrinės navos gale, trumpu žodžiu pasveikino pamaldų dalyvius ir suteikė apaštališką palaiminimą. Štai Sv. Tėvo žodžiai:

Garbingieji Broliai! Asmeniškai norėjau būti su jumis, besibaigiant šiom eucharistinėm pamaldom ... Trokštu drauge su Jumis išreikšti dėkingumą Šventajai Dvasiai su tuo pačiu bendru tikėjimu, kurį išreiškė apaštalai ir Bažnyčios Tėvai visuotiniame Bažnyčios susirinkime Konstantinopolyje. Trokštu drauge su jumis prašyti Šventąją Dvasią, kad visuotinė Bažnyčia visada būtų išganymo ir šventumo įrankis, vienybės ir tiesos ženklas, teisingumo ir taikos kūrėja.

Visus mus tejungia ta pati Kristaus meilė. Tepalaiko mus Šventosios Dvasios jėga, kad su nepalaužiama drąsa skelbtume Evangeliją iki žemės pakraščiu, liudydami savo broliam ir seserim, kad tiktai Jėzus Kristus yra kelias, tiesa ir gyvenimas, kad nėra kito vardo, kuriuo galėtume būti išgelbėti, kaip tiktai Jėzaus Kristaus vardas ... Visiem jum, visom pasaulio Bažnyčiom su nuoširdžia meile suteikiu apaštališkąjį palaiminimą.

Kzl. „Krivulė“ Nr 2, 1981

Published by E. Šidlauskas
22 Stradbroke Dve.,
St. Albans. 3021
President of the Lithuanian
Catholic Federation

ĮVYKIAI

Klaipėdoje prieš kelis metus buvo įkurta speciali dirbtuvė - varpų liejykla. Ją įsteigė „Marijos Taikos Karalienės“ bažnyčios klebonas, prelatas Bronislovas Burneikis (miręs praėjusių metų rugsėjo mėnesį). Šiomet Klaipėdos dirbtuvėje buvo nulietas trijų tonų varpas Panevėžio Svč. Trejybės bažnyčiai. Varpas, padarytas iš vario, alavo ir bronzos, jau atvežtas į Panevėžį.

Latvija įvedė savąją laikiną valiutą, vadinamą latvišką rublį. Ši valiuta galios iki kol nebus įvestas tikrasis Latvijos valiutinis vienetas - latas. Spaudos agentūros rašo, jog šiuo tarpu dar nežinoma, ar pereinamuoju laikotarpiu Latvijoje toliau galios ir buvęs sovietinis rublis, kuriuo iki šiol buvo vykdomi visi atsiskaitymai, tiek pačioje Latvijoje, teik su buvusiomis sovietinės respublikomis. Spaudos agentūros rašo, kad ir dvi kitos Pabaltijo valstybės - Lietuva ir Estija, numato įvesti nacionalines valiutas.

Rusijos užsienio reikalų ministro pirmasis pavaduotojas Shelovas-Kovedayevas, iš Pabaltijo kraštų sugrįžęs į Maskvą, teigiamai įvertino jo kelionės rezultatus. Jis pasakė, kad buvo labai naudingas nuomonių pasikeitimas su Pabaltijo valstybių viršūnėmis, buvo aptarti įvairūs dvišalius santykius liečiantys klausimai, tarp jų ir rusų kariuomenės išvedimo iš Pabaltijo kraštų problema. Svarstybos šiuo reikalu kiek pasitūmėjo pirmyn, pasakė Rusijos užsienio reikalų ministro pavaduotojas. Jis pranešė, kad derybos su pabaltiečiais bus tęsiamos gegužės mėnesį Maskvoje, būtent, gegužės dvyliktą su estais, 16-17 dienomis su latviais, o gegužės 25-ąją su lietuviais.

Tarp audiencijoje dalyvavusių maldininkų buvo ir būrys lietuvių: Vilniaus konservatorijos choro nariai su dirigentu Tadu Šumsku. Konservatorijos choras šiomis dienomis koncertavo pietinėje Italijoje. Vykdami į kitą tarptautinį muzikinį renginį Milane, lietuviai choristai trumpai sustojo Romoje susitikimui su Šventuoju Tėvu.

Lietuvos A.T. prezidiumas paskyrė du naujus Lietuvos ambasadorius - prie Apaštaltų Sosto ir prie Jungtinių Tautų žemės ūkio ir maisto organizacijos Romoje. Lietuvos ambasadorium prie Apaštaltų Sosto paskirtas Kazimieras Lozoraitis, ambasadorium prie Jungtinių Tautų žemės ūkio ir maisto organizacijos - FAO - Algirdas Zemaitis. Abu naujieji Lietuvos diplomatai jau daug metų gyvena ir dirba Romoje. Kazys Lozoraitis yra ilgametis Lietuvos atstovybės prie Apaštaltų Sosto pareigūnas, Italijos lietuvių bendruomenės vicepirmininkas, paskutinius du dešimtmečius redaktoriaus pareigose dirbo Vatikano radijo lietuvių tarnyboje. Ambasadorius Algirdas Zemaitis iki šiol buvo Jungtinių Tautų žemės ūkio ir maisto organizacijos FAO aukštas pareigūnas, buvo šios organizacijos atstovu Afrikos kraštuose, su specialiomis atsakingomis misijomis buvo siunčiamas į įvairius pasaulio kraštus.

TĒVIŠKĒS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mioldažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$30. Kituose kraštuose \$35. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Talentų ugdytoja

Dievas, sutverdamas žmones, lyg šv. Mato evangelijoje minimas šeimininkas, padalina talentus. Vieniems daugiau, kitiems mažiau, bet taip, kad visi, juos protingai naudodami, o ne užkasdami į žemę, galėtų pelnyti dar daugiau. Tačiau daug žmonių Dievo duotų talentų, ar tai tingėdami, ar pedagogų aplaidumo dėka, nepanaudoja ir todėl gyvenime nieko gero nepasiekia.

Tai žinodami, geri pedagogai stengiasi skatinti moksleivių darbštumą, atskleisti jų talentus, vystyti ir ugdyti gabumus, dirbdami užklasinį darbą, organizuodami įvairių mokslo šakų būrelius ar kuopas.

Viena iš labiausiai pagarsėjusių Lietuvoje tokių kuopų, kaip seniau buvo priimta vadinti, buvo Panevėžio berniukų gimnazijoje (dabar J. Balčikonio vidurinė mokykla) veikusi „Meno kuopa“, kuriai šiemet gegužės 2 d. nuo jos įsteigimo sukako 70 metų. „Meno kuopa“ buvo įsteigta glaudaus literatūros mokytojų Mato Grigonio ir Gabrielės Petkevičaitės-Bitės bei moksleivių Pr. Skardžiaus, L. Kuodžio, J. Petrulio ir kt. bendradarbiavimo dėka. Be literatūros „Meno kuopoje“ buvo dar įkurtos dailės ir muzikos sekcijos, kurioms vadovavo skulptorius Juozas Zikaras ir muzikas Mykolas Karka.

Tais pačiais 1922 m. į tretįjį „Meno kuopos“ susirinkimą atvyko, kaip svečias, naujai paskirtas literatūros mokytojas kun. Julijonas Lindė-Dobilas, kuris palengva tapo visos kuopos siela ir vadovu iki pat savo mirties 1934 m. gruodžio 2 d., taip pat ir gimnazijos direktoriumi.

„Meno kuopos“ narių susirinkimai vykdavo sekmadieniais po moksleivių pamaldų gimnazijos salėje. Paskaitą dažniausia skaitydavo kun. Lindė-Dobilas, kuris mums buvo didelis autoritetas, nes buvo pagarsėjęs rašytojas ir imponuodavo mums savo dvasingumu, o po paskaitos mokiniai skaitydavo savo laisvosios kūrybos bandymus: eilėraščius, apsakymus ir kt. Paskui prabildavo kritikai, o galutinį žodį tardavo pats kun. J. Lindė-Dobilas. Tokiu būdu tie susirinkimai formavo mūsų dvasią, padėjo mums lavintis, įgyti daug naudingų žinių.

Neperdedant galima sakyti, kad Panevėžio berniukų gimnazijos „Meno kuopa“ buvo tikra talentų ugdytoja. Ji, vadovaujama tokių žymių asmenybių, kaip rašytojų Mato Grigonio, Gabrielės Petkevičaitės-Bitės, kun. K. Lindės-Dobilas, skulptoriaus J. Zikaro, muziko M. Karkos, išaugino ištisą plejadą rašytojų, literatūrologų, istorikų, kompozitorių, kalbininkų, dailininkų, solistų ir kt. Mums daug pasako ir be pristatymo tokie buvusieji „Meno kuopos“ narių vardai: Jonas Graičiūnas, Kazys Inčiūra, Paulius Drevinis, Jonas Sukys, Juozas Keliuotis, Juozas Masilionis, Rapolas Saltenis, P. Babickas, Adolfas Šapoka, Povilas Pakarklis, Pranas Skardžius, Bernardas Bučas, Kazys Zoromskis, Kaz. Naruševičius, Jonas Stasiūnas, Bronys Raika, Leonas Valkūnas, Vanda Zaborskaitė, kun. Alfonsas Lipnickas-Lipniūnas ir kt.

„Meno kuopa“ veikė nuo 1922 m. iki 1945 m., nes vėliau, tarybiniais laikais, jos veikla buvo

Rašo kun. Ant. Valantinas

nebepageidaujama, jos narei vienaip ar kitaip buvo persekiojami.

Įvertinant „Meno kuopos“ nuopelnus Lietuvos kultūrai, šiemet gegužės 8 d. Panevėžio J. Balčikonio vidurinėje mokykloje įvyko „Meno kuopos“ septyniadesimtmečio minėjimas. Minėjimo proga mokyklos muziejuje buvo paruošti stendai, kuriuose atvaizduota „Meno kuopos“ istorija ir žymesnių narių veikla, prie ko daug pasidarbavo mokytojas Vytautas Baliūnas, taip pat dailės kūrinių paroda.

Prieš minėjamą buvę „Meno kuopos“ nariai pabendravo su mokiniais klasėse, o paskui 13 val. visi rinkomės į didžiąją aktų salę. Senieji „Meno kuopos“ nariai buvo papuošti ženkliais su dobilo emblema ir apdovanoti ta proga išleistais laikraščiais „Dobilo žiedas“. Greit svečiai, pedagogai, moksleiviai ir kiti panevėžiečiai pripildė visą aktų salę.

Minėjimas buvo pradėtas teatralizuotu scenovaizdžiu, kuriame glaudai supažindinama su „Meno kuopos“ istorijos faktais, ir kun. Ant. Vienažindžio, kurį labai brangino kun. Lindė-Dobilas, daina: „Oigi, gražus, gražus rūtelių darželis“!

Po to mokyklos direktorius Raimondas Dambrauskas tarė įžanginį žodį ir minėjimui vadovauti pakvietė mokytoją Vytautą Baliūną, kuris daug pasidarbavo, rengdamas stendus, ekspozicijas ir visą renginį.

Mokytojas V. Baliūnas pristatė minėjime dalyvaujančius žymesnius „Meno kuopos“ narius, apibūdinamas kiekvieno veiklą bei darbus, pakviesdamas kiekvieną pasidalinti prisiminimais, paskaityti savo kūrybos.

Prisiminimais pasidalino

LOBIS PO VYŠNAITE

Tylus Gavėnios metas dosnus savais džiaugsmams, o kartais - net stebuklais. Kaip kitaip pavadinsi praėjusio ketvirtadienio pavakarės radinį - Kauno radiofono aukso fondą. Tai ne aklos fortunos ranka. Bronė Masaitienė ir Kęstutis Niaura pusantrų metų ieškojo pusbrolio Balio Gražulio paslėptų plokštelių. Kartu su jais visą laiką darbavosi Vyriausybės konsultantas kultūrai, menui ir švietimui Vidas Grigoraitis (mat pradedant darbą jis buvo Kultūros paveldo departamento paveldo rekonstrukcijos skyriaus vadovas). O viskas prasidėjo nuo Balio Gražulio (78 metų literatas, gyvenantis JAV) laiško:

„1941 m. birželio 22 d., karui prasidedant, bolševikams bėgant iš Lietuvos, aš su grupele draugų užėmiau Kauno radiofoną ir sukilimo metu buvau radiofono viršininkas. Birželio 23 d. skelbiant per radiją Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, aš pasirūpinau, kad tas istorinis momentas būtų įrašytas į patefono plokštelę. Toje plokštelėje yra įrašyta Lietuvos aktyvistų fronto igaliojimo Leono Prapuolenio skaitomas Nepriklausomybės atstatymo aktas, po jo kalbos grojamas Lietuvos himnas ir tuo pačiu momentu Karo muziejuje skambantis Laisvės varpas.

Vokiečių okupacijos metu aš

dailininkas ir Sibire buvo įkūręs „Meno kuopą“ ir leido laikraštėlį, kalbėjo taip pat Elena Gabulaitė, Irena Aleknienė, savo kalbą pajvairindamos poezijos posmais, žodį tarė Kazys Naruševičius, Panevėžio vysk. kurijos kancleris mons. Jonas Juodelis. Teko prabilti ir šio straipsnio autoriui, kun. Ant. Valantinui, pasidalinti prisiminimais ir paskaityti savo kūrybos. Be kitų kalbėjusių daug įdomaus apie buvusį „Meno kuopos“ vadovą kun. J. Lindė-Dobilą papasakojo pedagogikos mokslininkė Teresė Bukauskienė.

Kaip rašiau anksčiau, „Meno kuopa“ gyvavo iki 1945 m. Apie paskutinius „Meno kuopos“ gyvavimo metus ir jos narių pergyventus sunkumus bolševikiniu laikotarpiu papasakojo paskutiniųjų „Meno kuopos“ gyvavimo metų valdybos narė Danutė Grybaitė.

Pasibaigus oficialiai minėjimo programai, apžiūrėjome mokyklos muziejų, susipažinome su žymesnių „Meno kuopos“ narių darbų ekspozicija, apžiūrėjome dailės kūrinių parodą, pasikalbėjome vieni su kitais, o paskui svetingi šeimininkai pavaišino mus, buvusius „Meno kuopos“ narius, kavute ir sumuštiniais.

Iš tiesų, malonu buvo po tiek daug metų vėl pavaikščioti Panevėžio buv. berniukų gimnazijos koridoriais, pabuvoti klasėse, pasėdėti aktų salėje, kur mums buvo įteikti brandos atestatai (man - 1934 m.), vėl prisiminti mūsų dvasios ugdytoją rašytoją kun. J. Lindė-Dobilą, „Meno kuopos“ sielą ir mokyklos direktorių.

Baigiant, norisi palinkėti dabartiniams šios mokyklos pedagogams bei moksleiviams, atgaivinti „Meno kuopos“ veiklą bei tradicijas, ugdyti naujus talentus ir prisidėti prie greitesnio mūsų tėvynės ir jos kultūros suklestėjimo.

dirbau Kauno radiofone literatūros redaktorium ir tą plokštelę laikiau savo stalčiuje. Kai vokiečiai pradėjo jos ieškoti, ją parsinešiau namo, o 1944 m., pasitraukdamas iš Lietuvos, užkasiau tris metalines plokštelėms laikyti dėžes. Tose dėžėse, be šitos plokštelės, yra prezidento Antano Smetonos kalbos, gen. Plechavičiaus kalba ir žymių dailininkų pasakojimai. Petras Rimša pasakojo, kaip jis sukūrė „Vargo mokyklą“, medalius, Juozas Zikaras - apie „Laisvės stovylos“ kūrybą ir kas jam buvo modelis, Petras Kalpokas pasakojo apie savo veiklos pradžią ir batalistas Zigmas Petravičius apie studijas ir savo darbus. Yra aušrininko Jurgio Jankaus pasakojimas apie „Aušros“ leidimą ir redagavimą. Zemaičių rašytojų vakaras užrašytas Telšiuose. Skaito: Butkų Juzė, Anglickis ir Vytautas Mačernis. Kitų neprisimenu. Neprisimenu ir to, kas yra kitose plokštelėse.“

Sito turto - gyvų mūsų istorijos balsų ieškojo nespecialistai. Juk operatyvios specialistų, mokslininkų grupės tokiam darbiui

Atgija mūsų kaimas

kun. Ant Valantinas

Atgija mūsų kaimas,
Kai Lietuva laisva.
Tešypsosi jam laimė,
Teskamba ir daina.

Zydėkit, šilko gėlės,
Zydėkit, jazminai!
Čia gražios mergužėlės,
Aukšiniai jų plaukai.

Dainuokite, mergelės!
Linksma jums ateitis:
Spindės jaunyste kelias,
Ir meile degs širdis.

Zygiuoja bernužėliai,
Zygiuoja su daina.
Atlapuose jiems gėlės,
Mergelių dovana.

Grokit, akordeonai,
Skambėk ir, gitara!
Po gimto kaimo klonius
Skardenk, linksma daina!

Lietuvių ir rusų delegacijos pasikeitė r a t i f i k a v i m o dokumentais

(Atkelta iš 1 p s l.)

Vilniuje su Rusijos užsienio reikalų ministro pavaduotoju Shelovu-Kovedayevu. Landsbergis išreiškė viltį, kad Lietuvos ir Rusijos santykiai ateityje darniai vystysis, tačiau pastebėjo, ir primygtinai pabrėžė, kad Ruisija privalo kuo greičiau iš Lietuvos išvesti buvusią sovietų kariuomenę. Kariuomenės išvedimo klausimas, betgi, nepasistūmėjo pirmyn per vakarykštį lietuvių ir rusų delegacijų susitikimą Vilniuje. Prezidento Jeltsino atstovas pasakė, kad kariuomenės išvedimo laikas dabar negali būti nustatytas, Rusija neturinti jokio ypatingo intereso laikyti Lietuvoje savo kariuomenę, tačiau ekonominiams sumetimais negalinti jos greitai išvesti. Kiekvienu atveju abi šalys sutarė tuo klausimu toliau vesti derybas, gegužės 15-16 dienomis lietuvių delegacija lankysis Maskvoje, o birželio mėnesį delegacijos vėl susitiks galbūt Vilniuje. Šie susitikimai turėtų pastūmėti pirmyn kariuomenės išvedimo klausimą, pasakė Landsbergis. Jis pažymėjo, kad jei Rusija neatsižvelgs į lietuvių tautos troškimą kariuomenės išvedimo klausimu, pasaulis į tai negalės neatkreipti dėmesio.

nėra. Žmonės ieškojo, teturėdami paprasčiausią įrankį - kastuvą. Rausė Juozapavičiaus gatvės kiemą, daržą, pasikliaudami savo intuicija. Ir ji jų neapgavo. Balio Gražulio jaunystės rankraščiai, užkasti kartu su plokštelėmis, pavirto žeme. Geležį graužė rūdys, bet ji vis dėlto išsaugojo polkšteles. Dabar jos - A.Gudyno restauracijos centre. Specialistai tikisi, kad pavyks prakalbinti šį lobį.

Nika Aukštaitytė („L.A.“ Nr. 72)

„TEVIŠKES AIDAI“ yra vienintelis Australijos lietuvių kat-
alikių laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųskime
prenumeratos mokestį, įrašykime „Tėviškės Aidus“ į savo
Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

Atsiliepkite, Panevėžio gimnazistai!

Panevėžio Berniukų gimnazija (dabar vad. J. Balčikonio vidurinė mokykla) savo amžių skaičiuoja nuo 1727 m. Tais metais pakviesti vienuoliai pijorai augančiame mūsų mieste įkūrė pirmąją aukštesnę mokyklą. Daugiau kaip per du su puse amžiaus mokykla į gyvenimą išleido tūkstančius auklėtinių, kurių didžioji dalis daug pasitarnavo Lietuvai. Už mokytojų ir mokinių dalyvavimą anticariniam judėjime po 1831 ir 1863 m. sukilimų mokykla buvo uždaryta. Kaip feniksas ji vėl kėlėsi, ir vėl buvo šviesuliu Lietuvos viduryje. Deja, tik nuo 1915 m. spalio 1 d. ji tapo lietuviška. Iki to laiko buvo mokoma lenkų, rusų kalbomis, o lietuviškai kalbėti mokykloje net buvo draudžiama.

Nepriklausomos Lietuvos dvidešimtmetis - šviesiausias lapas mokyklos istorijoje. Gimnazijai pasisekė, nes jai vadovavo tokie Lietuvai žinomi žmonės, kaip pirmoji lietuviškos gimnazijos direktorė M. Putramentienė - Giedraitienė, kalbininkas J. Balčikonis (jo vardu ir pavadinta mokykla), istorikas J. Yčas, fizikas inž. K. Šakenis, rašytojas kun. J. Lindė-Dobilas, gamtininkas J. Elisonas, kalbininkas P. Būtėnas, mokė savo darbui pasišventę mokytojai rašytoja humanistė G. Petkevičaitė-Bitė, muzikas M.

Karka, skulptorius J. Zikaras, dailininkai V. Kairiūkštis, P. Puzinas ir kt. Neatsitiktinai Panevėžio gimnazija tinkamai paruošdavo savo auklėtinius studijuoti net užsienio aukštosiose mokyklose.

1922-1945 m. veikusi „Meno kuopa“, įkurta M. Grigonio ir G. Petkevičaitės-Bitės, turėjo didelę įtaką mokinių humanitariniam brandinimui. Jos veiklos apogėjus buvo J. Lindės-Dobilo vadovavimo metais. J. Lindė-Dobilas globojo Kuopos jaunosius literatus, J. Zikaras dirbo su dailės mėgėjais, o muzikas M. Karka vadovavo muzikos ir dainos mylėtojams. „Meno kuopoje“ sparnus skrydžiui stiprino J. Graičiūnas, K. Inčiūra, P. Babickas, J. Keliuotis, A. Šapoka, K. Zoromskis, J. Stasiūnas, J. Masilionis ir daugelis kitų vėliau pagarsėjusių žmonių. Šių metų gegužės pirmąją savaitę mokykla minės „Meno kuopos“ septyniadešimtmetį.

Neužgydomas žaizdas mokyklai paliko bolševikinės okupacijos, antrasis pasaulinis karas. Daug mokyklos auklėtinių kankinosi ir žuvo lageriuose ar Sibiro tremtyje, daug padėjo galvas rezistencinėje kovoje, daug pasitraukė į Vakarų.

Ruošiantis mokyklos 250-čiui, 1972 m. gruodžio 24 d. buvo atidarytas mokyklos istorijos

muziejus, kuriame sukaupta ir toliau kaupiama medžiaga apie mokyklos praeitį, jos mokytojus ir mokinius. Deja, okupacijos metais, dėl suprantamų priežasčių, nebuvo tinkamų sąlygų objektyvios medžiagos kaupimui. Nedaug buvo tesurinkta medžiagos apie tremtinius, rezistencijos dalyvius, gyvenančius Vakaruose. Dabar skubame likusias baltas dėmes užpildyti. Mokyklos istorijos muziejuje atsirado nauji skyriai. Deja, skyrius apie mokinius ir mokytojus, pasitraukusius į Vakarų, ir dabar dar su didelėmis spragomis. Mokyklos ryšiai su šiais mokiniais ir dabar dar epizodiški. Dalis jų iš JAV, Anglijos, Australijos jau lankėsi mokykloje. Atsiliepė A.T. Antanaitis, su savo „Antruoju kaimu“ viešėjęs ir Panevėžyje, Br. Raila, Vl. Būtėnas (Ramojus). Kanadoje gyvenantis S. Janušonis ne tik parašė dviejų dalių prisiminimus, bet mokyklai užprenumeruoja žurnalus, pasirūpino, kad mokyklos istorijos muziejų pasiektų J. Dervaičio dovanota „Lietuvių enciklopedija“. Mokyklos istorijos muziejuje visa skyrių užima čekiečio J.

Masilionio rašytos ir redaguotos knygos. Nuostabūs R. Sidrio prisiminimai apie mokytojus mokyklą pasiekė dar stagnacijos saulėlydžio metais, jo kelionių skaidrėmis pailiuostuojamos geografijos pamokos.

Mieli buvę gimnazistai ir gimnazistės, kviečiame Jus atsiliepti. Laukiame Jūsų prisiminimų apie mokymosi metus, Jūsų tolimesnį gyvenimą ir veiklą, išsaugotų fonotuotrukų, dokumentų ir kitokios medžiagos bent kopijas, Jūsų parašytų knygų, straipsnių. Norėtume turėti Jūsų mokyklinės ir dabartines nuotraukas. Prašytume parašyti apie likimus tų Jūsų bendraklasių, kitų gimnazistų, Jūsų mokytojų, kuriuos žinote, kurių nebėra gyvųjų tarpe. Norime, kad mokyklos istorijos muziejus būtų ne vien medžiagos saugykla, o šventa vieta, kur saugomas mokytojų ir mokinių atminimas, kurioje rastų atspirties tašką jaunoji mūsų mokinių ir mokytojų karta.

Laukiame Jūsų atsiliepiant šiuo adresu:

Vyt. Baliūnas,
Respublikos 47,
J. Balčikonio vidurinės mokyklos istorijos muziejus,
5319, Panevėžys, Lithuania

Motinos Diena pas Melbourno lietuvius

Laimingos Melbourno lietuvių motinos, kurioms teko pasidžiaugti savo vaikučių pasirodymais Parapijos mokyklos surengtame Motinos dienos minėjime.

Gegužės 10 d. po pamokų visi mokiniai, pasipuošę tautiniais rūbais ir su gėlėmis rankose, savo mokytojų lydimi, įžygiavo į bažnyčią pamaldoms. Mokinės Dalia Didžytė, Daiva Statkutė ir Kim Pettiford gražiai atliko skaitinius; Ginta Statkutė aiškiai perskaitė tikinčiųjų malda, o berniukai tarnavo mišioms ir atnešė aukas. Mokyklos choras švelniai pagiedojo „Lietuva Brangi“, „Marija, Marija“ ir „Kažkas gieda“, o papildomai giedojo Parapijos choras gegužinės maldas. Klebonas kun. dr. Pr. Dauknyš savo pamokse ypatingą dėmesį paskyrė lietuvių motinai.

Po pietų įvyko tradicinis minėjimas Lietuvių namų kino salėje. Jau eilę metų pranešėjais būna patys mokiniai, o tai gera praktika ateičiai. Šį sykį buvo penki pranešėjai - visas septintas skyrius: Girius Antanaitis, Dalia Didžytė, Linas Jokubaitis, Daiva Statkutė, Rimas Strunga. Pirmiausiai jie pakvietė mokyklos dvasios vadą, kun. dr. P. Dauknį, invocacijai. Po to jie paeiliui tarė gražius sveikinimų žodžius motinoms, ir prasidėjo „koncertas“.

Pasirodymai buvo įvairiai sustatyti ir gana sklandžiai sekė vienas kitą. Buvo stebėtina, kaip drąsiai visi vaikai laikėsi scenoje, ir malonu matyti jų linksmus veidus. Darželio vaikai sutartinai padeklamavo eilėrašį „Mano Mamytė“, ir savo zuikučius supdami, padainavo „Zuikio lopšinė“. Sesutės Raminta ir Gražina Kymantaitės aiškiais balsais atliko trumpą numerį, „Mes pravesime žaidimą“. Pirmas skyrius gražiai padeklamavo „Ačiū tau, Mamyte“. Daniel Lukaitis fleita pagrojo Lietuvos himną. Trečias skyrius su dideliomis šypsena

padeklamavo „Vainikas Mamytei“, ir tuoj po to, kartu su jaunesniaisiais sudarė didelį ratą ir su vaidyba ir daina pašoko: „Aš ratelį jįsų“. Penktas skyrius pasirodė su dvejais mamytėi meilę išreiškiančiais eilėraščiais. Daivos Statkutės ir Dalios Didžytės dūdelių duetas pagrojo „Du broliukai“. Sulaukėme ir vaidinimo „Lapiukas“, kurį atliko septinto skyriaus artistai: Dalia Didžytė (skaitovė), Linas Jokubaitis (Lapiukas), Daiva Statkutė (jo Mama) ir kiti trys berniukai - Lapiuko draugai. Jie parodė, kad apsimoka mamos klausyti. Programos gale - dainos ir šokiai. Mažieji „Gintarėliai“ nepaprastai džiugino žiūrovus, kaip jie su dideliu ūpu, su judesiais ir su daina, pašoko „Kalvelį“, „Noriu miego“ ir „Du gaideliai“. Nemažiau džiugino mokyklos choras, dainuodamas „Oi, tu Ieva, Ievužė“, „Žemė Lietuvos“, „Graži ponia Pelėda“. Dalyvavo visi mokiniai. Gitara pritarė Rimas Strunga, klarnetu Linas Jokubaitis, pianinu Audrius Skeivys. Minėjimas buvo baigtas giesme „Marija, Marija“.

Mokytojos, vaikus paruošiusios, vertos ypatingos pagarbos ir padėkos. Jos pačios yra motinos, bet Motinos Diena joms ne tiek šventė, kiek įtampos diena, kai tenka rūpintis, kad jų mokiniai būtų tinkamai paruošti ir pasirodytų scenoje, kaip reikiant. Manau, kad šį kartą nebuvo apviltos. Mūsų pasišventusios mokytojos: Regina Tadesco, Rūta Skeivienė, Regina Balbatienė, Danutė Strungienė, Dalia Didžienė, Birutė Kymantienė (dainavimo), Dalia Antanaitienė (tautinių šokių). Yra ir vienas mokytojas - mokyklos vedėjas, Audrius Balbata.

Po minėjimo prie išėjimo buvo renkamos aukos Specialiems kūdikių namams D. Poškos gatvėje, Vilniuje. Parapijos Mokyklos vardu, nuoširdus ačiū visiems, kurie taip duosniai aukojo. Ieva Ariene

Prancūzijos prezidentas Mitterrand Lietuvoje

Prancūzijos prezidentas Francois Mitterrand Lietuvos sostinėje Vilniuje prie Vilniaus Universiteto šių metų gegužės 14 d. Kairėje Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininkas dr. Vytautas Landsbergis. Nuotrauką padarė iš Melbournu nuvykęs į Vilnių Audrius Balbata.

Lietuvoje priimtas Prancūzijos respublikos prezidentas Mitterrand, kuris čia lankėsi gegužės 13-14 dienomis. Kelionėje į Lietuvą prezidentą Mitterrand'ą lydėjo jo žmona, būrys bendradarbių, tarp jų Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos aukšti pareigūnai, įvairūs ekspertai, daug prancūzų žurnalistų, taip pat Lietuvos ambasadorius Paryžiuje Balakauskas. Pirmąją vizito dieną, gegužės tryliktaja, prezidentas Mitterrand'as aplankė Antkalinio kapines, kur pagerbė čia palaidotus praėjusių metų sausio tryliktaja žuvusius už Lietuvos laisvę. Prie jų kapų prezidentas padėjo gėlių

puokštes. Tą pačią dieną prezidentas Mitterrand'as susitiko su pirmininku Vytautu Landsbergiu, gegužės keturioliktaja Vilniuje pasirašė Lietuvos ir Prancūzijos tarpvalstybinio bendradarbiavimo sutartį, kuri atvers kelią lietuvių ir prancūzų tarpusavio ryšių vystimui įvairiose gyvenimo srityse. Prancūzijos respublikos prezidentas nedažnai lankosi užsienio šalyse, tad jo vizitas Lietuvoje laikomas svarbiu politiniu įvykiu, liudijančiu Prancūzijos troškimą paremti atkurtos nepriklausomos Lietuvos valstybės įtvirtinimą.

LRTV

Grandiozinis Pabaltiečių Chorų koncertas

Tikriausiai nėra pasaulyje kitos tokios jūros, kaip Baltija, kurios pakrantėmis, kartu su banguojančiomis vilnimis, skamba tokios gražios ir harmoningos melodijos, kurias kartą išgirdęs negali jų užmiršti, nes jos ne tik kad skamba, bet jos kalba ir briaunasi į žmogaus vidų, paliesdamos giliausius jausmus. Šioji kalba yra liaudies kalba, kuri pasakoja apie praeitį, dabartį ir ateitį. Ji pasakoja ne tik apie patį žmogų, jo išgyvenimus, jo nuotaikas, skausmus, džiaugsmą ir viltis, bet ji pasakoja apie gamtą, kurios grožį sunku žodžiais apsaityti, apie rytą, vakarą ir apie auksinį gintarą žibantį pajūrio smėlyje.

Nuostabu - šiandiena, tas gražiai skambančias liaudies melodijas, galima jau išgirsti ir Indijos bei Pacifiko jūrų pakrantėse, nes, kaip tie klajokliai, estai, latviai ir lietuviai, karo vėtrų blaškomi, atsikėlė ir apsigyveno šių jūrų pakrantėse ir, apsigyvenę bendruomenėmis, toliau tęsia savo tautų kultūrinius poreikius.

Greit jau sukaks keturiasdešimt metų, kaip pabaltiečių chorai darniai ir skambiai primena savo tėvynainiams, kad mūsų liaudies dainos padeda išlaikyti tautinį atsparumą, o vietiniams australams įrodo, kad mes turime ką nors, ko jie neturi ir kuom mes galime, iškėlę galvas, didžiuotis.

Kaip estai, taip ir latviai ir lietuviai kas met turi savo chorų metinius koncertus, o kas antrus metus organizuojamas iškilmingas Pabaltijos tautų Jungtinis Koncertas,

kurio metu galime išgirsti visų trijų tautų skambiasias liaudies dainas. Nors ir skirtingos yra šių trijų Pabaltijos tautų kalbos, bet, kas kartą yra išmokstama po dvi naujos, kiekvienos tautos dainos, kurias, originalia kalba, kartu dainuoja visi trys chorai.

Tokie Pabaltijos tautų jungtiniai koncertai įrodo, kad, nors ir turime skirtingas kalbas, papročius, tautinius rūbus ir net veido bruožai rodo, kad nesame visai to paties vieno kamieno, - esame artimi ir geri kaimynai, kuriuos riša tas pats pajūrys ir tas pats Baltijos dangus ir tas pats likimas.

Gegužės mėn. 24 d. North Melbourne miesto rotušės koncertų salėje įvyko 16-tasis Melbourne estų, latvių ir lietuvių chorų koncertas, kuris savo iškilmingumu ir gražiu pasisekimu davė visiems klausytojams pajusti, kad tai yra pirmas tokio pobūdžio koncertas Baltijos kraštams išsikovojuj nepriklausomybę.

Melbourn Dainos Sambūris, kuris, prieš daugelį metų, pirmas suorganizavo tokį koncertą, ir šį kartą buvo organizatorius kaip paties koncerto taip ir iškilmingos vakarienės viesiems dalyviams, Lietuvių Namų Jubiliejinėje salėje. Visiems yra gerai žinoma, kad

melbourniškiai yra dideli dainos mylėtojai ir šį kartą, kaip ir visada, klausytojai užpildė visą North Melbourne šviesiąją koncertų salę, kur per dvi valandas melodingai ir užkrečiančiai skambėjo kaip estų, latvių, taip ir lietuvių liaudies dainos. Virš 150 trijų tautybių choristai, gerai pasiruošusių dainininkų, giliai jaudino klausytojų jausmus, nes tai dainos iš Baltijos krantų, kurios visos buvo tokios artimos ir mielos, kad net estų ir latvių kalbomis dainuojamos dainos buvo visiems suprantamos. Be to, koncerto pranešėjas Petras Kružas sugėbėjo vaizdžiai, anglų kalba, nupasakoti šių kraštų likimą ir dainuojamų dainų turinį, taip kad visi jautėmės lyg ir vienos tautos sūnūs ir dukros.

Pirmoje koncerto dalyje, visų trijų tautybių chorai padainavo po tris liaudies dainas, originalia kalba ir visi chorai buvo priversti pakartoti bent po vieną, melodingiausią ir daugiausiai širdį jaudinančią dainą. Iš visų chorų daugiausiai išsiskyrė estų vyrų choras, kur 26 vyrai, kaip ažuolai, labai tvarkingai pasipuošę ir labai drausmingai užsirekomendavę sukėlė visų didelį pasitenkinimą. Mūsų Dainos Sambūris, diriguojamas Birutės Prašmutaitės,

savo paskutine daina - J. Sibeliaus - Mano Tėvynė, ne tik kad užkariavo visų klausytojų širdis, bet daugumai sugebėjo net išspausti ašaras, nes kaip pats dainavimas, taip ir vargonėlių muzika, grojant Zita Prašmutaitei, visus nukėlė atgal į mūsų, dabar jau laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

Antroje dalyje, visų trijų tautybių chorai susijungė į vieną galingą chorą, kur buvo galingai sudainuotos po dvi, kiekvienos tautos kalba, liaudies dainos.

Pasibaigus koncertui, nenoromis skirstėsi klausytojai ir buvo malonu girdėti, kad visi, su malonumu, gyrė visų chorų atsiektą aukštą dainavimo lygį, kur ne tik melodijos, bet muzikalinis sąskambis ir visų balsų kompaktinė harmonija žavėjo klausytojus.

Iškilmingos vakarienės metu Lietuvių Namuose, estų choro atstovas labai prasmingais žodžiais nupasakojo tokių koncertų vertę ir pabrėžė, kad šioji Pabaltiečių chorų Dainų Šventė buvo viena iš geriausiai pravestų Melbourne ir nuoširdžiai padėkojo visų dainininkų ir chorvedžių vardu Dainos Sambūrio Valdybai, ypatingai Sambūrio Valdybos pirmininkei Bronėlei Staugaitienei, kuri buvo gyvoji dvasia visuose šio koncerto rengimo reikaluose.

Mes, lietuviai galime didžiuotis, kad kaip koncerto rengimo, taip nepaprastai gražiai, turtingai ir skaniai paruošti didžiulio maisto stalo pagaminimui, mūsų darbščiosios moterėlės, suranda laiko ir sugebėjimo, nes visi chorų dalyviai ir jų antrosios pusės, sočiai ir gardžiai nuramino alkį ir troškulį. Ne daug buvo oficialiai kalbėta, bet beveik visos koncerte dainuotos dainos buvo dar kartą, prie stalų, pakartotos. Atrodo, kad šioji, mūsų pradėtoji tradicija dar ilgai buvos, nes visi džiaugėsi, kai buvo pranešta, kad sekančiąją tokią šventę ruoš Melbourne latvių choras „Rota“.

Leonas Baltrūnas

RAJONO VADIJA

LSS Australijos Rajono Vadijos posėdis vyko Parapijos Namuose Kensingtone gegužės 19 d. Buvo gautas pranešimas iš Amerikos LSS Pirmijos, kad mūsų Rajone apdovanoti Padėkos ordinu už skautišką veiklą: j.v.s. fil. Vytautas Vaitkus ir v.s. Algis Karpavičius, o Lelijos ordinu Rajono Vadas s. Narcizas Ramanauskas. Numatytas Rajono vadų lavinimo suvažiavimas neįvyko, neatsiradus pakankam skaičiui dalyvių, tai tokius suvažiavimus praves kiekvienas tuntas savo vietovėje. Melbourne

toks suvažiavimas vyko Lietuvių Namuose gegužės 16 d. ir Rajono Vadas padėkojo Tuntininkei ps. Birutei Prašmutaitei už gerą suorganizavimą ir pravestą programą, diskusijas skautiškos

veiklos klausimais.

Į Lietuvą netrukus išvyks Rajono Vadas s. N. Ramanauskas ir Džiugo Tuntininkė p.s. B. Prašmutaitė, o iš Sydney v.s. Aleksandras Mauragis, kai Vilniuje vyks Lietuvos Skautų Sąjungos suvažiavimas. Sugrįžę iš Lietuvos Rajono Vadijos nariai aplankys ir kitus tuntus Australijoje.

Australijos skautų sąjunga mergaitėms pakeitė uniformas: vietoje suknelės: bliuzė ir „cullots“-kelnės, bet mūsų Lietuvių skautų rajonas laikosi savo tradicinių-išėiginių uniformų.

Sekantis posėdis bus birželio 16 d.

Paukštyčių ir vilkiukų iškyla į Viktorijos Muziejų „From Amber Shores to Golden Wattle“. Vadovai B. Saulytės-Kymantienė ir Juozas Lukaitis. 1-moj eil: Raminta ir Gražina Kymantaitės, Alanta ir Nindra Skeivytės, Daina Ziedaitė, Marta Lukaitytė, Rimvydas Statkus, Arūnas Mickus. 2-troj eil: Andrius Sadauskas, Gustas Šileika, Mark, Sam Lukaitis, Adas Šileika ir Audrius Skeivys.

Ir vėl tremia

Lietuvos laikais mūsų šeima Kaišiadorių rajono Grabučiškių kaime turėjo 20 ha žemės. kai užėjo okupantai, dėl jos nušovė tėvą, o mane ištrėmė į Krasnojarsko kraštą, kur iškentėjau 10 metų. Kai kovojom už savo Nepriklausomybę, buvau vienas pirmųjų Kauno tremtinių klubo narių. O tie, kurie sėdėjo valdžioje, jau dalijosi žemę pagal savo bolševikinius lygiavos įpročius, o ne pagal pilietinį teisės supratimą, kuriai paveldėta nuosavybė yra šventa. Jie padarė taip, kad mano žemė, ant kurios stovi namai ir kuriai apdirbti kartu su savo šeima esame įsigiję techniką, sėklų bei trąžų, jau išdalinta, kaimynams po 2-3 hektarus, o vienam, turinčiam gerus ryšius su vis ta pačia rajono valdžia, atiteko net penki. Man liko tik vienas hektaras pievos karvei ganyti. Nors pareiškimą savo žemei atgauti buvau parašęs jau prieš dvejus metus, rajono valdžia vis mane guodė, žadėdama atstatyti mano teises, o tuo metu žemė buvo išdalinta kitiems. Dabar man siūlo „pasiminti“ svetimos žemės už 20 kilometrų nuo savo sodybos, nes aplink mūsų kaimą neišdalinti beliko tik miškai. Tokiu būdu man antrą kartą gresia tremtis nuo protėvių žemės.

Stasys Jasulionis („L.A.“ Nr.72)

Komitetas parama Lietuvai

(Išaina viešumon)

Sekmadienį, gegužės 17 d. nemažas būrys Canberriškių susirinko Lietuvių klube, ir su vnyliu, kavutė ir užkandžiais, susipažino su Komiteto Parama Lietuvai (KPL) nariais. Ši popietė buvo KPL oficialus išėimas į viešumą.

Po trumpo ALB Krašto valdybos primininko Viktoro Martišiaus pasveikinimo, kalbėjo LR Garbės Konsulas Australijoje dr. Algis Kabaila, jis pabrėžė, kad dabar Lietuvai, būnant tokioje persilaužimo stadijoje, kiekviena ir visa parama yra labai reikalinga. Jis pagyrė šį Krašto valdybos iniciatyvą. Po to KPL pirmininkas Jūras Kovalskis supažindino dalyvius su komiteto nariais ir informavo apie komiteto tikslą, kas jau yra atsiekta, ir kokie ateities planai.

Iš prašių buvo pabrėžta, kad KPL nėra kokia nors grupė entuzijastų, nors visi dirba entuzijastiškai, bet tai yra oficialus Krašto valdybos dalinys ir dirba su jos „impri matur“.

Naujas komitetas nenori nei perimti, nei stabdyti ar net kontroliuoti daugelio pavienių grupių, kurios jau dabar deda daug pastangų renkant ir siunčiant paramą Lietuvai.

Kaip jau buvo skelbta spaudoje, komiteto tikslas yra praplėsti paramą Lietuvai ne vien tik tarp lietuvių bet ir eiti į Australų visuomenę.

Ką KPL jau atsiekė?

- Iki šiol didžiausias laimėjimas yra Fuji-Xerox kompanijos dovana Lietuvos mokykloms, 6-ios elektroninės rašomos mašinos, kuriu vertė rinkoje apie \$12,000.

- Gavus LR Švietimo ir Kultūros Ministerijos pageidavimą, ir naudojant „Pagalba Lietuvai Fondo“ pinigus nupirkta iš Canon firmos 7 duplikavimo mašinos, kurio bus išskirtos po Lietuvos mokyklas pagal ministro Dariaus Kuolio nurodymą. Dėja, šių mašinų nepavyko gauti už dyką, bet su Canon paslauga sutaupe apie \$2,000 ant kiekvienos mašinos. Bendra kaina \$23,300.

- Australijos valstybinė AIDS profilaktikos taryba sutiko paremti ir jau remia Lietuvos AIDS profilaktikos darbuotojus siųsdami jiems mokslinę ir technišką informaciją.

- Yra užmegsti pradiniai ryšiai su Rotary International organizacija, prašant jų paramos vystyti profesinį tobulinimą švietimo ir biznio srityse.

- Dėka dr. A. Stepano pastangų yra gautas didelis skaičius medicinos knygų iš užsidariusios Karališkosios Canberros ligoninės bibliotekos.

Tarp kitų atliktų darbų, kurių vaisiaus dar laukiame, galima išvardinti:-

- Prašyta daug firmų prašant aukoti popieriaus, medicinos technologijos, kompiuterių ir t.t.;

- Kreiptasi į Australijos valdžią prašant padidinti jų pastangas Lietuvos labui;

- Kreiptasi į Canberros valdžią, kad užsidarius ligoninei gauti atlikusių mediciniškų įrengimų.

Kaip matyti, per savo vos kelių mėnesių egzistenciją, KPL nemiegojo, bet dirbo ir dirba.

Kas ateityje?

Daug pradėtų projektų užtruks ilgokai įgyvendinti, ir žinoma tas darbas tęsis.

Taip pat bus ieškoma naujų paramos šaltinių.

Šis susitikimas taip pat buvo panaudotas paskelbti sekantį KPL projektą „Sušildykite Lietuvį“ vajų.

KPL skelbia š.m. liepos 12 d. Vilnos diena.

Tą dieną bus kulminacija pravesto vajuos Lietuvos ir Australų tarpe rinkti naujus vilnonius rūbus, kojines, dekes, mezgimo siūlus, mezginius ir t.t.

Angliškai šūkis yra „Aussie socks for Lithuania“.

Surinktos prekės bus siunčiamos į Lietuvą kontaineriu, taip, kad ten nuvyktų dar prieš š.m. Kalėdas.

Lietuvoje, tos prekės bus skirstomos našlaičių priglaudoms, senelių namams, ligoninėms ir neturtingoms daugiavaikių šeimoms.

KPL jau pradėjo susirašynėti su labdaros ir „service“ organizacijoms Lietuvoje, mėgindami surasti būdą išskirstimo mūsų dovanų, taip kad jos tikrai pasiektų tuos kuriems skirta, o nenukeliautu į kokią juodąją rinką. Tai didelė problema, ir visos galimos pastangos dedamos

ją išspręsti.

Kad vajus praeitų kuo sklandžiau, komitetas yra paskyręs, mūsų didesnėse bendruomenėse, savo atstovus. Sie yra:-
Sydnėje - Milda Bukevičienė
Melbourne - Kęstutis Lynikas
Adelaide - Linas Kubilius

Mažesnėse bendruomenėse, pakol kas komitetas neturi savo atstovų ir dėl to esame parašę į Apylinkių valdybas prašydami jų pagalbos. Tikimės, kad jau už poros savaičių galėsime galutinai pranešti apie visą organizacinę tvarką.

Siuntimas kontainerio

Jau dabar ir be vajuos, turimų prekių yra per daug, kad jas galima būtų sudėjus į lagaminą nusiųsti Lietuvon. Reikės siųsti kontainerį. Komitetas jau yra susisiekęs su keletą transporto firmų, ieškodami geriausio ir pigiausio metodo kaip tai padaryti.

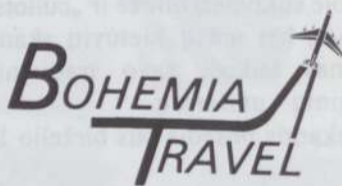
Kadangi kontaineriai yra labai dideli, tai tikriausiai vien tik virš išvardintom prekėmis neužpildysim. Tokiu atveju Komitetas yra pasiruošęs Latvių pavyzdžių ir likusią laisvą vietą kontaineryje pasiūlyti žmonėms nusiųsti pakietus savo giminėms ar draugams.

Daugiau apie tai, vėliau, po to kai mūsų planai išaiškės.

LK Garbės Konsulas dr. A. Kabaila ir KPL pirmininkas J. Kovalskis.

Kviečiame Jūs atsilankyti pas

Bohemia Travel
1st. Floor, 188 Commercial Rd,
Prahra, 3181

Tel. 510 8717 arba 510 2474

Pigi skridimo kaina į Europą nuo \$1550.00
Kelione į Vilnių ir atgal \$2150 įskaitant viena nakvynė Varšuvoje
ir viena nakvynė Bangkoke.

PRANEŠIMAS

P pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atstovų pranešimas Melbourne Lietuvių Namuose birželio 7 d. sekmadienį 2.30 val.

Jubiliejinėje salėje. Kviečiame visus!

Praneša Linas Seikis
Australijos Lietuvių Jaunimo
sajunga

MAGNA CARTA TRAVEL

Pigi skridimo kaina į Europą nuo \$1530.00
Kelionė į Vilnių ir atgal \$2050.00 įskaitant viena nakvynė
Varšuvoje ir viena nakvynė Bangkoke.
Visom detalėm prašome kreiptis telefonu.

309 Glenhantly Road
Elsternwick, Vic. 3185
Telephone: (03) 523 6981
Facsimile: (03) 523 0695

ALB HOBARTO APYLINKĖ

Hobarto apylinkėj Motinos Dienas minime nuo to laiko kada čia lietuviai susiburė į bendruomenę. Kasmet susirinkdavome pagerbti motinas čia esančias, Lietuvoje palikusias, į Sibirą išvežtas ir tas kurios šį pasaulį apleido.

Neužmiršome jų ir šiais metais. Ponų Šikšnių patalpa buvo pripildyta motinom, senelėm ir įvairaus amžiaus svečiais.

Minėjimą pradėdant, bendruomenės pirmininkas Ramūnas Tarvydas pasveikino atsilankiusias motinas, trumpai paminėjo lietuvių motinos nuopelnus šeimai ir tėvynei ir prisiminė motinas, kurių čia nėra.

Teresėlė Šiaučiuaitė padėklamavo Fausto Kiršos prieškariniais laikais parašytą eilėraščių motinai ir tėvynei. Tose eilutėse skaitomose Teresėlės švelniu balsu tarsi jautėsi meilė abiem motinoms tuomet ir dabar.

Bendruomenės sekretorius paskaitė jausmingą apysaką apie motiną ir sergantį sūnų prieškariniais laikais.

Loreta Eskirtienė, kuri visuomet prisideda prie mūsų parengimų programos, neapvyklė mūsų ir šį kartą. Ji padėklamavo eilėraščių motinai rašytą Lietuvoj pokariniais laikais.

Kilanti žvaigždutė dainoje ir muzikoje, Elzytė Willson nustebino mus pagrodama smuiku. Lyg šiol tik jos malonias daineles ir deklamacijas tegirdėjome, ne visi žinojame kokią talentingą jauną lietuvaitę turime savo tarpe. Tikrumoje, turime dvi kilančias žvaigždutes, sesutes Nijolę ir Elzietę Willson. Jos abi yra labai daug žadančios žvaigždutes dainos ir muzikos padangėje.

Išreiškė meilę, pagarbą ir padėką motinoms, taip kaip mokėjome ir sugebėjome, užbaigėm šventės programą. Prieš pradėdant vaišes, Algis Taškūnas supažindino dalyvius su Algii Makerevičium kuris atvyko čia pagilinti studijas Hobarto Universitete maždaug prieš mėnesį laiko, bet lyg šiol neturėjo progos susipažinti su plačia bendruomenė.

Po to sekė vaišės kurių metu Juozas Paškevičius ir Teresėlė Šiaučiuaitė pardavinėjo bilietus loterijai. (Loteriją surengė J. Paškevičius). Pirmą premiją, bonką „Black Bottle“ brandy laimėjo Andrius Jankus; antrą - keturius litrus vyno - Erika Paškevičienė; trečia - šešius „stubies“ - Magdalena Šiaučiuaitė.

Vaišėms baigiantis, Elena Paškevičienė pravedė rinkliavą paremti Algii Makerevičių. Dalyviai aukojo duosniai, bet tas aišku neišspręs ilgalaikės paramos reikalo. S. Augustavičius

Hobarte, HELLP komitetas rengia 1941 metų birželio mėnesio trėmimų minėjimą.

Minėjimas rengiamas š.m. birželio mėn. 19 d.

Pradėsime 6.30 val. vakarė budėjimų su vėliavomis ir žvakutėmis prie St. Joseph bažnyčios Maquarie ir Murray gatvių sankryžoj. Ekumeninės pamaldos prasidės 7.30 val.

Nuoširdžiai prašome visus lietuvius dalyvauti budėjime ir pamaldose.

Hobarto Apylinkės valdyba

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Sekminės birželio 7 d. Tai Šv. Dvasios atsiuntimo šventė, kurioje minimas Šv. Dvasios regimas nužengimas ant apaštalų ir pripildė juos tikėjimo šviesa, dieviškos meilės šiluma ir jiems suteikė norą ir drąsą skelbti Evangeliją, dėl jos aukotis iki kraujo praliejimo.

Trėmimų minėjimas birželio 14 d. Iškilmingos šv. Mišios šv. Jono bažnyčioje 12 val. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Visur visi kviečiami priimti šv. Komuniją atminimui tūkstančių lietuvių tremtinių Sibire bei koncentracijos lageriuose žuvusius.

Švč. Trejybės šventė birželio 14 d. sekmadienį, baigiasi Velykų laikas ir velykinės išpažinties atlikimas.

Latrobe Valley, Sale ir apylinkių lietuviams Sibiro tremtinių atminimo pamaldos birželio 13 d. šeštadienį 12 val. Servacijaus ir Alvinos Šabrinskų viloje Tambo Road, Moe. Visi kviečiami.

Geelonge Trėmimų atminimo pamaldos šv. Jono bažnyčioje birželio 21 d. sekmadienį 9.30 val. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis.

Adomas Uselis - Savanoris Kūrėjas, sunegalavus širdžiai buvo nuvežtas į Alfred ligoninę tyrimams. Jam buvo suteikti Ligonijų Sakramentai, jau sveiksta ir grįžo į prieglaudą.

VARPAS

Sporto klubo pranešimas

Melbourno Lietuvių Sporto klubas „Varpas“ praneša, kad metinis narių susirinkimas įvyks birželio mėn. 21 d. sekmadienį 2 val. p.p. Melbourno Lietuvių Namuose.

Įvykusioje loterijoje Lietuvos sportininkams padėti vykstantiems į Barceloną, pryzai pasiskirstė sekančiai:

- 1-mą pryzą laimėjo Jonas Dags
- 2-rą pryzą laimėjo Z. Žvirblienė
- 3-čią pryzą laimėjo A. Bladzevičius
- 4-tą pryzą laimėjo M. Simankevičius

Ačiū visiems, kurie pirko šios loterijos bilietus.

Į LIETUVĄ IR ATGAL

Pigiausiomis kainomis

Į Vilnių ir atgal per Kopenhagą	- \$2150, nuo 1.VII.1992.
Į Vilnių ir atgal per Frankfurtą	- birželį, liepą ir rugpjūtį - \$2500.
Į Vilnių ir atgal per Zurichą be sustojimų arba sustojant: gegužę, birželį, liepą ir rugpjūtį	- \$2675.
Į Vilnių ir atgal per Varšuvą	- nuo \$2100.
Į Frankfurtą ir atgal	- nuo \$1800.
Į Varšuvą ir atgal	- nuo \$1850.
Iš Vilniaus į Australiją ir atgal	- \$2150.

(** Visos kainos ten ir atgal **)

*Mano trisdešimt dviejų metų profesinė patirtis - Jūsų kelionės paruošimo garantija. Keliaukite per IATA akredituotą kelionių biurą.

*10 procentų draudimo nuolaida tautiečiams.

*Eurailpasas 5 procentai nuolaida tautiečiams.

ALG. ŽILINSKAS

Concored International Travel (IATA, AFTA)

541 King Street, W. Melbourne. 3003.

Tel. (03) 321 6833. Vak. (03) 822 5846. Faksas (03) 328 2680.

Pranas Binkus turėjo širdies operaciją Austin ligoninėje Heidelberge. Jam buvo suteikti Ligonijų Sakramentai.

Viktorija Ivaškevičienė Dandenong privačioje ligoninėje, buvo labai silpna, suteikti Ligonijų Sakramentai. Laidotuvių direktorius Mr. King iš Geelongo pranešė, kad vėlionė jau mirė gegužės 24 d. ir bus laidojama Geelonge gegužės 27 d. trečiadienį.

Po pamaldų šv. Jono bažnyčioje palydima į Eastern kapines, kur guli ir jos vyras Jonas Ivaškevičius miręs pernai kovo 2 d. Teilsisi Viešpaties Ramybėje.

Erika Čižauskienė turėjo širdies operaciją Epworth ligoninėje Richmonde. Jai ir visiems ligoniams: geros sveikatos.

PRANEŠIMAS

Melbourno DLK Vytenio Saulių Kuopos valdyba, praneša, visoms sesėms ir broliams šauliams, 14-tą birželio mėn. dalyvauti uniformuoti ir ne uniformuoti šventose mišiose, kurios įvyks 12-tą val. švento Jono bažnyčioje.

Sauliams dalyvavimas būtinas prisiminti tą baisų birželio Lietuvių trėmimą į Sibirą, kur daugelis mūsų sesių ir brolių iškeliavo, ir nesugrįžo į savo gimtąją Lietuvą iki šios dienos.

Sauliai renkasi prie bažnyčios 11-tą valandą su savo vėliavoms.

Kuopos valdyba

Pranešimas Melbourno pensininkams

Melbourno Pensininkų susirinkimas įvyks birželio 9 d. antradienį 11 val. Melbourno Lietuvių Namuose.

Melboruno Pensininkų Sąjungos v-ba

Kelios valandos, džiaugsmo, užsimiršimo, išsiblaškyimo...

Jau kuris laikas esu pensininkė. Tačiau nėra dienos, kad neprisiminčiau mokyklos, prabėgusių metų, dažnai iš atminties išplaukia tai vieno, tai kito-daugelio buvusių mokyklos mokinių veidai. Taigi kaip negrįžti į praeitį ir kaip nenuvykti į Geelongo Lietuvių Bendruomenės namus gegužės 10 dieną į Motinos Dienos minėjimą, pasidalinti įspūdžiais, pasižiūrėti, pasiklausyti koncerto, na ir kagi paruošė savaitgalio mokyklos mokytojai ir kaip pasirodė mokiniai.

Po pamaldų atvykę į salę radome ją šiltą ir jaukią, nes neseniai buvo įvestas apšildymas. Programos koncerto pranešėja Edita Ratajczek pakvietė Federacijos Įgaliotinį V. Stuikevičių paskaityti maldą, kuris pagerbė mirusius ir gyvas motinas. Po to, neseniai buvusi Lietuvoje mokytoja Jūratė Reilly paskaitė paskaitą ir asmeniškai palygino moterų gyvenimą Lietuvoje ir Australijoje. Jos nuomonė, kad Lietuvoje moterys labai daug dirba, daug laiko sugaišta eilėse. Turi daug rūpesčių ką pietums šeimai pagaminti, juk būna tokių dienų, kai prastovi eilėse kelias valandas ir grįžti namo tuščiomis. Kainos nežmoniškos. Paskaitos tema buvo gan įdomi.

Vėliau pasirodė mokytojos Birutės Liebich vadovaujama tautinių šokių grupė, visi mokiniai iš mokyklos suolų, kitų šeimų anūkai net keturi šoko, atlikdami keletą šokių: „Norių miego, saldaus miego“ ir kt., man įdomiausias buvo tai pagal liaudies dainos žodžius ir melodiją „Subatos vakarėlį, balnojau juodberėlį“, kuris sulaukė iš žiūrovų daug aplođimentų, šokėjai savo judesiais ir išraiškoms vaizdavo juodberėlius ir bernelius, kurie jojo pas mergučelę.

Scenoje savaitgalio mokyklos mokytoja Gražina Pranauskienė su savo mokiniais. Jos dėka

kiekvienas mokinukas kalbėjo lietuviškai ir kartais nedrąsiai patyliukais, štai ką girdėjau ir Jums papasakosiu:

O mano mamytė pati geriausia (Rebecca)

Mano mamos gražios rankos (Adomas)

O aš galvoju, kad mano mama gražiausia pasauly (Andrius)

Na, gražiausiai pasakė mamytei skirtus žodžius tai (Dana), Visos mamos geros, bet kiekvienas savo mamą labiausiai mylim.

Taip pat mokiniai padainavo keletą dainelių: „Sviesios, sviesios, žvaigždžių kekės linkdamos žydės“, „Dvi varlytės“ ir „Vai koks storas, storas, raudonskruostis pamidoras, buvo juoko, pamidoras susprogo bum ir nukritęs ištežo“.

Po koncerto vaikai skubėjo atiduoti mamytėms gražiausią gėlę.

Turių priminti, kad mokytojos G. Pranauskienės iniciatyva bei pastangomis skoningai ir gražiai įrengtus stendas, kuriame išdėstytos fotografijos su įrašais, jame atsispindi visas mūsų Geelongo Lietuvių Bendruomenės kultūrinis ir sportinis gyvenimas. Be to, surengta tai progai ir savaitgalio mokyklos mokinių piešinių paroda

Mokytojos dirbo gerai, organizuotai, aukodamos savo brangų laisvalaikį, mylėdamos lietuvių kalbą, dainas, papročius, šokius.

Jaunos mamytės pagimino pietūs, joms talkininkavo virtuvėje ir salėje vyrai. Būtų gražu, kad ateinančiais metais švęsdami Motinos Dieną ir pagerbdami jas, vyrai užsiimtų kepimo, virimo darbais, o mamytės nors vieną valandėlę jaustų poilsį ir dėkingumą.

Taip ir prabėgo sekmadienis atnešdamas gražiausių prisiminimų.

R. Skerienė

ADELAIDĖ

Susitikimas

Daug mūsų tautiečių atkeliauja Australijon aplankyti gimines, pažįstamus, ar tai pamatyti tą tolimąjį kraštą, parinkti aukų kilniems tikslams mūsų atsikuriančiai Lietuvai.

Rupinskų šeimos brangioji viešnia iš Lietuvos Virginija Akavickienė Jono Rupinsko Krikšto dukra atskrido su tikslu aplankyti savo Tėveliuką, taip Ji nuoširdžiausiai vadina savo Tėvelį, bet aplankyti teko jau tik Jo kapą... Su Tėvelių a.ŕa. Juozapu Rupinsku Virginiją išskyrė karo okupacijų audros Jai būnant vos metukų. Tėvelio ilgesys Ją lydi visą gyvenimą.

Mirties metinėse 13 d. gegužio šv. Kazimiero bažnyčioje kun. J. Petraitis aukojo šv. Mišias Virginijai ir giminei dalyvaujant. Dėdės Rupinsko šeimos rūpesčiu pastatyta paminklą Centennial Park kapuose Klebonas pašventino, sugiedojome „Viešpaties Angelą“. Paminkle labai jautrus Virginijos - Jos išgyvenimų įrašas: „Dieve, nors Amžinybėje leisk susitikti su Tėveliu“.

Tikėkime ir Virginija šioje Žemelėje ir a.ŕa. Tėveliukas pajuto šį brangų taip ilgai siektą, tiek mylių

skiriantį susitikimą.

Ramybės linkėjimai tepasiekia Dukrą ir Mirusį Tėvelį.

Vėl mirtys

Kovo 27 d. sulaukęs 71 metų mirė a.ŕa. Sigitas Kevalaitis. Gyvenęs Kaune, Vokietijoje Augsburgio tremtinių stovykloje, kurį laiką Adelaidėje. Buvo žymus futbolininkas.

Balandžio 12 d. 75 metų sulaukęs mirė Albertas Šakalys. Buvo lankomas Klebono, suteiktas Ligonio patepimas. Palaidotas Enfield'o kapuose.

Amžinąjį atilsį suteikti Jiems, Viešpatie.

Lietuvos pilietybė

Mūsų mintyse ir veikloje Lietuva ir tik Lietuva. Šv. Kazimiero bažnyčioje Rožinio maldos, mišiose tikinčiųjų maldos vis už Lietuvą. Ap. vald. rūpestis irgi Lietuva. Po mišių ir pietų skubame į Liet. Namus, kur eilutė užpildyti blankus Lietuvos pilietybės atgavimui. Jau turime Lietuvos Piliiečio pažymėjimus! Ar ne svajonės išsipildymas, ar ne pasaka begaliniai laukta ir jau įgyvendinta?

S.P.

SPORTAS

Vokiečiai apie Kurtinaitį

„Rimo Kurtinaičio salone matomas taip pat miniatiūrinis krepšis, kadangi lietuvis visuomet jaučiasi smagiai, matydamas jį ir galėdamas minkštu kamuoliuku mėtyti jį“. Taip kovo mėn. 21 d. didžiausias Bavarijos dienraštis „Sueddeutsche Zeitung“ pradeda ilgą straipsnį apie Rimą Kurtinaitį. „Negana to, ir penkiameis sūnus Giedrius, prižiūrimas tėvo, taip pat treniruojasi prie „bambini“ krepšio, kadangi R. Kurtinaitis nori ir sūnų užauginti olimpinio meisteriu, nes jie 1988 m. Seulo žaidynėse Sov. Sąjungai laimėjo meisterio vardą.

Nežiūrint 31 m. amžiaus, lietuvis žaidžia Vokietijos aukštosios lygos Hageno komandoje, kiekvienose rungtynėse laimėdamas daugiausia taškų. Bet jo šiemetinis tikslas yra atstovauti Lietuvai Barcelonos žaidynėse“.

Dienraščio korespondentas toliau rašo: „Lietuvis džiaugiasi politiniais pakitimais gimtajame krašte, pareikšdamas, kad jis visą gyvenimą svajojo nors vieną kartą atstovauti Lietuvai olimpinėse žaidynėse. Kurtinaitis iki 1989 m. net 156 kartus žaidė už Sov. Sąjungą. Tačiau nuo 1989 m. keturios „CCCP“ raidės buvo bereikšmės. Jis nenorėjo daugiau atstovauti valstybei, kuri okupavo tėvynę ir šaudė jos gyventojus“. Pasirodo, kad Maskva skambino Rimui, prašydama jį atstovauti naujai sąjungai pasaulinėse krepšinio atrankinėse rungtynėse, grąšindama net atimti jam žaidimo leidimą Vokietijos klube. Bet R. Kurtinaitis neišsigando Maskvos šantažo vėl pareikšdamas vokiečiui:

„Tūkstančiai lietuvių paaukėjo savo gyvybę, tad kas reiškia gyvenime kelių metų krepšinio karjerą?“

„O tą sportinę karjerą jis numato toliau tęsti senų buv. Sov. Sąjungos krepšinio „žvaigždžių“ tarpe - A. Sabonio, S. Marčiulionio, S. Jovaišos. Vakarų pasaulyje išsisklaidę lietuviai krepšininkai nori Barcelonoje įrudyti savo gerą „kvalitetą“. Tačiau kelias veda per buv. komandos draugus, atstovaujančius NVS, kadangi abi

valstybės pateko į tapacią atrankinę grupę. R. Kurtinaitis NVS rinktinėje nemato didelio pasipriešinimo, nes ten nėra lietuvių (nėra latvių, estų, gruzinų-K.B.). Jo nuomone, NVS krepšinio pirmenybės, buvo žemo lygio (meisterio vardą laimėjo Talino „Kalev“ klubas - K.B.), jauni žaidėjai neturėjo didelės konkurencijos. Jis jau matęs NVS rinktinės žaidėjų pavardes, kurių pusė yra R. Kurtinaičiui nepažįstamos“.

Jį ir kitus lietuvius Maskva gerai atsimena iš 1988 m. olimpinų žaidynių Korėjos sostinėje, kai lietuviai balkone pakabino Lietuvos vėliavą. Ginčas su rusais. Lietuviai nenusileido, ir vėliava buvo matoma visą rungtynių laiką (berods žaidžiant prieš JAV-bės - K.B.). Iš savo pusės norėčiau pridėti, kad Maskva neturėjo kitos išeities, kadangi be lietuvių tuometinė Sov. Sąjunga nelaimėtų pirmos vietos.

Lietuvai nori grįžti į savo tėvynę. R. Kurtinaitis numato savo gimtajame Kauno mieste įsteigti krepšinio mokyklą, kurioje be jokių įsakymų ir paklusnumo galima bus ramiai dirbti. Nežiūrint 31 m. Rimas „spekuliuoja“ dar įsijungti į Ispanijos ar Italijos krepšinio klubus. „Jeigu mes su Lietuvos rinktine gerai pasirodysime Barcelonos žaidynėse, gal gausime naujų pasiūlymų“ - pasakė Rimas. Savo ilgą straipsnį vokiečiai užbaigia tokiu sakiniu: „Olimpinės žaidynės tampa šuolio lenta vienam žaidėjui, kurio tarptautinė karjera atrodė jau buvo pasibaigusi“.

K. Baronas

Lietuvos futbolo rinktinė

Balandžio 25 d. Belfaste žais pasaulines atrankines futbolo rungtynes prieš šiaurinę Airiją. Mūsų rinktinė bus sudaryta iš geriausių futbolininkų, šiuo metu išsisklaidžiusių po visą Europą - Vokietiją, Lenkiją, Austriją ir net Izraelį. Žaidėjų aprangos spalva bus prieškarinė: geltonai megztukai, žalios kelnaitės, raudonos kojinės. Be Lietuvos toje pačioje grupėje žaidžia Ispanija, Danija

(neįveikiamos Lietuvos vienuolikės), šiaurinė Airija (galima laikyti 50:50), Albanija ir Latvija - negalimi priešininkai.

Norėdama tinkamai pasiruošti šioms pirmenybių rungtynėms, Lietuva balandžio 15 d. susitiks Vienoje su Austrijos rinktine. Sostinės „Austrija“ klube žaidžia A. Ivanauskas, spaudos išrinktas geriausiu užsienio futbolininku, bei Narbekovas. Keletą kartų buv. Vilniaus „Žalgirio“ žaidėjas matyti „Eurosport“ televizijos kanale, žaidžiant prieš „Rapid“ klubą. Ivanauskui tą dieną pavyko „hat-trick“. Jis įkrito net tris įvarčius. Į abu žaidėjus dėmesį atkreipė Vokietijos klubai. Lietuviai mielai sutiktų persikelti į Vokietiją, kadangi žaidėjų atlyginimai yra žymiai aukštesni už Austrijos, nes šioje Alpių valstybėje žiūrovų skaičius yra labai žemas.

Ispanas talkins lietuviams

Lietuvoje viešėjo Ispanijos Malagos „Majorrail“ komandos treneris Javera's Imbroda, oficialiai patvirtintas Lietuvos olimpinės krepšinio rinktinės treneri-assistentu. Jis pareiškė, kad jam patiko Lietuvos trenerių ir žaidėjų požiūris, darbas treniruotėse. Pasak jo, yra viena problema: rinktinės geriausieji žaidžia įvairiose šalyse, įvairaus lygio komandose, todėl gali skirtis jų treniruotumas, meistriskumas. Jis mano, kad gegužės 20 d., kai visa komanda susirinks į treniruočių stovyklą, tie nelygumai bus išlyginti, jei darbas vyks vieningi, jei individualybės bus pajungtos vienam tikslui.

Apie Sabonį Imbroda sako, kad kiekvienas rungtynes jis žaidžia visa jėga, todėl visą laiką turi būti geros formos. Jo pajėgumą liudija tai, kad per kiekvieną susitikimą Arvydą saugo du amerikiečiai. O Chomičius yra tikras lyderis Belgijos „Coster Bren“ klube, - ne tik metikas, bet ir geras gynėjas. Po rungtynių Belgijoje jis sėda į lėktuvą ir skuba Kaunan, kad pabūtų treniruočių stovykloje su jaunesniais draugais.

Katalikų Akcija

Katalikų Akcija negali prarasti savo bendruomeninio pobūdžio. Priešingu atveju, ji negalėtų veiksmingai dalyvauti naujosios evangelizacijos vyksme, - pasakė popiežius Jonas Paulius II audiencijoje priimdamas Italijos Katalikų Akcijos aštuntosios tautinės asamblėjos narius.

Kaip sąmoningi katalikai pasauliečiai, jūs esate pašaukti kalbėti šv. Tėvas Italijos Katalikų Akcijos vadovams, - uoliai darbuotis visos Dievo Tautos gerovei. Kataliko pasauliečio uždavinys - ieškoti sąlyčio taškų tarp tikėjimo ir kultūros, tikėjimo tiesomis ir krikščioniška pasaulėžiūra persunkti visas visuomeninio gyvenimo sritis. Viena pagrindinių, ir ypač šiais laikais aktualių kataliko - pasauliečio užduočių, yra jaunosios kartos krikščioniškas auklėjimas, neiškreipto ir gilaus krikščioniško sąmoningumo ugdymas. Būtent per jus - pasauliečius, sakė Popiežius, Bažnyčia dalyvauja visuomeniniame gyvenime. Dėl to jūmyse turi atsispindėti Bažnyčios veidas, jūmyse žmonės turi atpažinti veiklią ir ryžtingą Bažnyčią.

MELBOURNAS - VILNIUS

Seštadieniais 3.40 val.p.p. lėktuvas išskrenda iš Melbourne tiesiai į Bangkoką, kur susijungia su Swissair lėktuvu. Iš Bangkoko skridimas SR183 nesustoja iki Zuricho, o iš ten susijungia su skridimu į Vilnių. Pasieksite Vilnių sekmadienį 4.35 val.p.p. jų laiku.

Kainos: Melbourne - Vilnius - Melbourne

01 gegužės - 31 rugpjūčio	\$2,799
11 gruodžio - 23 gruodžio	
01 rugšėjo - 30 rugsėjo	\$2,649
01 gruodžio - 10 gruodžio	
24 gruodžio - 31 gruodžio	
01 spalio - 30 lapkričio	\$2,399
01 vasario - 28 vasario	
01 sausio - 31 sausio	\$2,499

Dėl skridimų ir kainų informacijų kreiptis į Swissair telefonu 670 9075 ar per savo kelionių agentą.

swissair

343 Little Collins Street
Melbourne, 3000

(Pasiteiravimui iš provincijos) Telef. veltui 008 331121.

FLYING ALITALIA TO VILNIUS VIA ROME

-Best connections
to EUROPE
for the lowest prices

-Stop over in Hong Kong/
Bangkok /Singapore /
Rome

Remember ! We also send parcels
to your homeland.

Contact us for the best travel arrangements !

CONTAL
TRAVEL

MELBOURNE - 253 Flinders La. Tel (03) 654 1400 Fax (03) 654 6218
"ALMA TRAVEL" - 382 Little Collins St. Tel (03) 670 2288 Fax (03) 602 2493
DANDENONG - 71 Foster St. Tel (03) 793 5200 Fax (03) 793 1776
MALVERN - 8 Glenferrie Rd. Tel (03) 509 8813 Fax (03) 509 5181
SUNSHINE - 10A City Place Tel (03) 311 4334 Fax (03) 311 7479
SYDNEY - 72 Campbell St. Tel (02) 212 5077 Fax (02) 212 3118
BANKSTOWN - 132 Old Town Centre Pl. Tel (02) 708 2311 Fax (02) 790 2656
PERTH - 666 Beaufort St. Tel (09) 272 7211 Fax (09) 272 5131
BRISBANE - 446 George St. Tel (07) 236 2929 Fax (07) 236 1554
CANBERRA - 33/35 Ainslie Ave. Tel (06) 2489 399 Fax (06) 247 2898
ACN 005907068, Lic. No. 30611

REMKIME AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra:- Skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių apraiškas. Fondą stiprinsime ir jį ugdysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.

50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

Visą korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:

P.O. Box 11, North Melbourne. Vic. 3051

A.L. Fondo Valdyba.